

บทที่ 2

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์

ที่มาแนวความคิดและแรงบันดาลใจ

ในทัศนะของข้าพเจ้า การมีชีวิตและการใช้ชีวิต ในความเป็นจริงเต็มไปด้วยความต้องการ ความมุ่งหมายที่ต้องการให้เป็น ตลอดจนปัญหาต่างๆที่ต้องคอยแก้ไข โดยใช้ประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถ ตลอดจนเวลาที่ทำให้เข้าใจซึ่งความต้องการและแก้ปัญหาเหล่านั้นได้ จึงจำเป็นต้องใช้องค์ความรู้ต่างๆที่สั่งสมมา เสมือนกุญแจ ที่ไขรหัสต่างๆให้ลุล่วงได้

การถอดรหัสชีวิตดังกล่าว บางครั้งก็อาศัยกุญแจดอกเดียวเพื่อไขปัญหาเรื่องๆนั้น หรือบางครั้งก็อาศัยกุญแจหลายดอก ในการแก้ไขปัญหาเพียงเรื่องๆเดียว แต่สิ่งที่สำคัญที่สุด คือทำให้ได้คิด และเข้าใจตนเองมากขึ้น

ทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์

ข้าพเจ้าตระหนักอยู่เสมอว่า ลึกๆในใจของข้าพเจ้า พยายามที่จะศึกษาทำความเข้าใจเรื่องราวของชีวิตมนุษย์มาตลอด ซึ่งอาจมีเหตุผลมาจากการพยายามเข้าใจตนเองผ่านชีวิตผู้อื่น ซึ่งข้าพเจ้าพบว่า บางอย่างก็สามารถนำมาปรับใช้กับตนเองได้ นั่นหมายถึงการรู้เท่าทันสิ่งซึ่งจะนำปัญหาและวิธีแก้ปัญหานั้นได้ในที่สุด

สืบเนื่องจากการอุปสมบท 5 ปี การศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ที่คณะจิตรกรรมฯ มหาวิทยาลัยศิลปากร การประพาศ การปฏิบัติธรรม ยังคงเป็นสิ่งที่ประทับใจและพัฒนามาใช้ในชีวิตประจำวัน แต่การอยู่ในสังคมโลกภายนอก ที่เต็มไปด้วยการแก่งแย่งแข่งขัน การเอารัดเอาเปรียบ หรือความจริงตามโลกธรรม 8 คือ การมีลาภ เสื่อมลาภ มียศ เสื่อมยศ สุข ทุกข์ สรรเสริญ นินทา เพราะความเป็นจริงมี 2 ด้าน ความเป็นขาว – ดำ บวก – ลบ ดี - เลว เป็น 2 สิ่งที่อยู่ใกล้ๆกันเสมอ

แม้ว่าข้าพเจ้าจะพยายามใช้ชีวิตให้เรียบง่าย และมีการวางแผนในการใช้ชีวิตในระยะสั้น กลาง ยาวอยู่เสมอ หากแต่การใช้ชีวิตและการมีชีวิตในชีวิตจริง ทุกสิ่งทุกอย่างไม่สามารถวางแผน คาดหมายให้เป็นไปดังคาดหวังได้ทั้งหมด มีปัญหาเล็ก ปัญหาใหญ่ให้ขบคิด แก้ไข

ปรับแต่งอยู่ตลอดเวลาไม่เว้นแต่ละวัน จนจิตใจเริ่มอ่อนล้า ในบางครั้งสิ่งที่เกิดขึ้นต่างๆสอนให้ข้าพเจ้าแกร่งขึ้น มีวิสัยทัศน์ และทัศนคติมากขึ้น มีประสบการณ์ ความรู้เพิ่มขึ้น แต่ในบางครั้งก็คิดและแก้ไขไม่ได้ มองปัญหาไม่ออก บ่อยครั้งที่ข้าพเจ้าเดินจงกรม นั่งสมาธิ เพื่อให้จิตใจสงบสบายขึ้น เป็นสมาธิ แล้วค่อยขบคิด แก้ไขสิ่งที่เกิดขึ้นนั้นๆ การมองย้อนดูตน ช่วยให้มองเห็นสิ่งต่างๆชัดเจนขึ้น แม่นยำขึ้น ข้าพเจ้าจึงมองสิ่งต่างๆที่ผ่านเข้ามาเหมือนแม่กุญแจ(ปัญหา) ที่รอคอยลูกกุญแจ(ปัญญา) ที่จะไขปลดปล่อยเรื่องราว สถานการณ์ต่างๆให้สำเร็จลุล่วง บางครั้งเหตุการณ์ก็ง่ายตายที่จะใช้กุญแจเพียงดอกเดียว แต่บางครั้งก็ใช้ลูกกุญแจหลายดอกในการสะสางปัญหาเพียงเรื่องเดียว อีกสิ่งหนึ่งที่ช่วยให้คลี่คลายขึ้น คือเวลา

การสร้างงานประติมากรรมชุดนี้ จึงเป็นเสมือนการยกตัวอย่างเหตุการณ์ สถานการณ์ ความคิดนึก ในการแทนค่าเรื่องราวของปัญหาในแต่ละมุมมอง

อิทธิพลทางพุทธศาสนา

สิ่งมีชีวิตที่เรียกว่ามนุษย์นี้ประกอบด้วยสิ่งสำคัญ 2 อย่าง นั่นคือส่วนที่เป็นร่างกาย ซึ่งเรียกว่า “รูป” และส่วนที่เป็นจิต เรียกว่า “นาม” ในทางพุทธศาสนาเรียกว่าสภาวะธรรม นั่นคือ เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นไปตามอำนาจแห่งการปรุงแต่งของเหตุปัจจัย ไม่ว่าจะเป็นามหรือรูป ล้วนแล้วแต่ไม่คงที่ จะมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา การรับรู้สิ่งต่างๆของจิต ถูกส่งผ่านมาจากอารมณ์ โดยแปลมาจากความรู้สึกที่ส่งผ่านมาจากตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ อันได้แก่ รูป เสียง กลิ่น รส

ในความเป็นจริงของบุคคลทั่วไปกายกับจิตอยู่คู่กันยากจะแยกกันได้(นอกจากตาย) ดังนั้นเมื่อจิตเสื่อมต่ำหรือเต็มไปด้วยกิเลส แน่่อนว่ากายที่ห่อหุ้มจิตอยู่นั้นย่อมหลงไปตามจิตนั้น โดยแปลงเป็นการกระทำ เมื่อย้อนไปมองเป้าหมายสูงสุดของพระพุทธศาสนา จะพบว่าเป็นคำสอนในเชิงบำบัดจิต เพื่อให้เข้าถึงความหลุดพ้นจากความทุกข์ ซึ่งจะหมดไปก็ต่อเมื่อได้ทำลายกิเลส อันเป็นเหตุแห่งทุกข์เสียก่อน ซึ่งต้องเกิดความรู้แจ้งในสิ่งทั้งปวงตามสภาพความเป็นจริงด้วยปัญญา รู้ความเป็นไปและสาเหตุแห่งสิ่งนั้น

แหล่งข้อมูล

ในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม “กุญแจ” ได้ข้อมูลจากประสบการณ์ต่างๆในการรับรู้ และเรียนรู้ อันเป็นองค์ความรู้ที่สั่งสมมาทั้งชีวิต ตลอดจนอิทธิพลอื่นๆที่มีต่อการสร้างสรรค์ ดังนี้

- จากการดำรงชีวิตประจำวัน และสภาพแวดล้อมรอบตัว

- จากหนังสือจิตวิทยา และพุทธปรัชญา
- จากผลงานทัศนศิลป์ของศิลปินไทยและต่างประเทศ ทั้งในอดีตและปัจจุบัน ซึ่งมีลักษณะแนวคิดที่เกี่ยวข้องและอำนวยความสะดวกให้กับงานที่กำลังค้นคว้าอยู่
- จากห้องสมุด นิตยสารต่างๆ
- จากแหล่งข้อมูลอื่น เช่น วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์